

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLETSZÁMOK ÉS AZ ISMERTETÉSEK KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatalai:

Szent-Anna-u. 12. (Bejárás a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50.- kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónapra . . . 1.50.- kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési

és mindennemű pénzküldemények csakis Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Omen.

Tegnap délután háromnegyedkét-kor megtörtént Marchegg-nél a ritka eset, hogy az osztrák császár elhagyta birodalmát és mint magyar király robogott tovább, magyar földre. Az osztrák császár ritkán szánja rá magát, hogy átváltozzék magyar királyivá. Akkor is csak vendég és amilyen nehéz egy független és szabad nemzet fiának megérteni azt a közösségben rejlő nehéz distinkciót, hogy miként viselhet egy fejedelmi személy egyszerre két koronát, két biborköntöst és két szívet anélkül, hogy az két országa valamelyikének rovására essék, épp annyira súlyosan érezzük mi a közösség hátrányait még királyi látogatásokban is. Az irigy és ellenséges osztrák nép lefoglalta magának számára még királyunkat is. Mint az osztrák politika minden tényében, még a királyi látogatásokban is háttérbe szorulunk, szinte egy tartomány alacsony színvonalára süllyesztnek. A sokat hangoztatott, híres paritás, az egyenlő mértékkel való mérés körülbelül olyan a két szerencsétlenül összeforrasztott állam között minden téren, mint a királyi látogatások terén.

A székhely Bécs, ez központja minden fénynek, hatalomnak, az „összbirodalom” összes erőforrásainak. A gyönyörű budai palota csak olyan jelentőségű az ő szemükben, mint a prágai Hradsin. A királynak igazság szerint hat hónapig kellene itt lakni és elmulik két év is, míg részesülünk kegyesen egy-két napos, rövid vizitben.

Most, hogy a magyar király kivételesen három egész heti látogatással ajándékozza meg hűséges magyarjait, az örömben megint bántóan vegyül bele a hadügyminiszter kemény és rideg parancsa, mely újabb félmilliárdot követel a hadsereg céljaira.

Mint nemrég a trónörökös, most a királyt hozzák ugyanakkor Budapestre, amikor a delegációkban a nemzet újabb irtóztatós megterhelését tervezgetik. Ugy tűnik fel, mintha Schönaich és Khuen a saját országpusztító pénzügyi politikájuk keresztülvételéért akarnák egyenesen a király magas személyét felhasználni. Mintha csak ennek köszönhetnének a fejedelmi látogatást. Az osztrák hadvezetőség és engedelmes kreaturája, Khuenék ezzel akarnak nyomást gyakorolni a nemzetre. Sajnos, ez róluk könnyen elhárítható, mert sok súlyos bizonyi-

tékát szolgáltatott már annak, hogy végzetes politikájuk támogatására nem riadnak vissza semmiféle eszköztől, még attól sem, hogy a király magas személyét vonják bele alacsony kortes-eszközök szolgálatába.

Schönaich a delegációban kijelentette, hogy öt éven át újabb hatzázmilliót követel a közös véderő céljaira. E követelésében vigasztalásul hozta föl, hogy eredetileg még sokkal nagyobb teheremelést tervezett. — Khuen pedig sietett kijelenteni, hogy ha „csak” ennyiről van szó, úgy optimizmus nélkül biztosíthatja a hadügyi kormányt, hogy ezt a fedezetet bizonyos adónemek fejlesztésével a nemzetből ki lehet préselni.

Hallatlan, lelketlen, vérlázító nyilatkozat ez! Kiből akarja Khuen ezt a horribilis áldozatot kipréselni Magyarországon? Az ország koldus, a nép teljesen ki van zsarolva, véreink Amerikába szökődnek az ő népboldogító kormányzása elől. Nincsenek iskoláink, a népmívelődés a legalacsonyabb fokon áll. Kereskedelmünk nem más, mint a gazdag osztrák ipari és kereskedelmi produktumok nyomorult közvetítője. Iparunk nem fejlődhetik. A bank, a vám-

Demmer József műtermében (Szent-Anna-u. 5.) 12 drb levelező-lap csak 3 K.

Trenk.*

Trenk, a vidéki paraszttébolyda orvos, esti dolgát végezte. Fehér köpenyekben, zópolókkal a nyomában, végigment a kórteremben és meg-megállt a nyugtalankodó betegekkel. Aki nem engedelmkedett, annak kinyitotta a száját és csillapítószert kergetett le a torkán, akivel még így sem bírt, azt lefoglatta és álm-injekciót fecskendezett a testébe. Trenk komoran, türelmetlenül végezte inspekcióját és egy-egy izgalmasabb eset után görcsös ujjakkal nyomogatta ősz fejét. Az egyik ágyról rákiáltottak:

— Doktor ur, doktor ur . . .

Egy pirosarcu, negyvenéves parasztember guggolt a kórágyon, és eres, barna kezét Trenk felé nyújtotta. Az orvos kezét fogott ve-e. A parasztkomoly arca halkán, csöndes változással, mosolyra derült. Trenk összeresztette és idegesen szólt:

— Ne, ne . . . János bácsi, aludjon . . . De nem eresztette el a kezét és nézte a parasztkarcát; ő is elmosolyodott, kivilágosodott, lassanként sugaras lett az arca, aztán egy kissé megnyitotta a száját és csöndesen kacagott. Trenk összeszorította a fogait:

— Nem . . . nem . . .

A parasztkacagó hangja megerősödött, piros ábrázatán a ráncok sokasodva besza-

ladtak a szemudvarába és szilajon elfulva hahotázott. Trenk szorongatta a parasztkézét és derült arccal bámult a parasztra; Trenk mosolygott, de szemei fölött haragos barázdák szántottak le a homlokán. A parasztröhögő hangja hirtelen áthajolt a sírásba, jajgató, kétségbeesett zokogásba, az arca eltorzult, a szája körül megjelentek a fájdalom völgyei, Trenk ijedten ejtette el János bácsi kezét és az arcáról eltűnt a mosoly. A parasztaztán eldőlt az ágyán, fejét befúrta a párnák közé és gogyogott, gyöngyögt. Trenk a beteg fölé hajolt és beleszurta a testébe az injekciós tűt. A parasztké meg se moccant. A szemle véget ért. Trenk kiment a kórteremből, végigbaktatott a hosszú folyosókon. Odakünn nyoccat harangoztak. Trenk levette a sapkáját és bement a szobájába.

A lány harangének leszállt a nyitott ablakon. Trenk letérdelt a kicsi házioltárnál, fejét ráhajlítta az aranytakaróra és imádkozott. Trenk fejét körbefogták a szelidszemű szentképek, a kicsi oltáron illatoztak a friss lilicmók, rózsák, csepepes bazsalikomok. A vecsernye dala még kondult egyet-egyet, aztán elhalgatott és Trenk fölkeelt az oltár mellől, kiment a kertbe sétálni. A júniusi este melegen hajolt a világ fölé, a kert gerjedelmes volt és a nappali ikkadás után hevesen lélekzett. Trenk barangolt a tujautakon, a hárfák mentén, a szegfügyak között, az érnys lugasoknál, bédulva, ödöngve a kert

szagosságától. Szelő se lebbent, fűszeres illatok usztak nyugalmasan a levegőben, lázas szemű csillagok égtek a vak mozdulatlanság fölött. Trenk megtorpant és megborgongott. Vad, hahotás kacagás hangzott ki a tébolydából, sikoltott, füvölt az esti csöndben. Trenk föl kacagott:

— A János bácsi . . .

De elvörösödött, dühösen összerántotta a szemöldökét és megállt a tébolydával szemben. A fakó, irdatlan épület összezsufolódott, a szobák hirtelen összeszaladtak előtte és az egyetlen kórterem minden betege a szeme előtt volt. Trenk mosolygott, rázta a fejét, a régi gondolat ingatta:

— Minden ember bennem van . . .

Trenk küzdött ellene, a megérzések, ébredések idején menekítve viaskodott, de lassanként megejtette az eszt, hogy emberek nőttek belé, száz lelkével száz életet érez, ami másban exaltálódik és eléje vágódik, az visszhangzik, örvényesedik benne. Később már, a bágyadtabb pillanatokban, ha megállt valamelyik nyugtalankodó betegnél, szinte eszmélés nélkül szakadt rá a látomás, a vergődő ember megnyitotta előtte és frissen, izgalmasan érezte, mi bomlik benne; a beteg fantasztikus víziói rászűtöttek az agyvelejére és csak akkor látta valami öntudatosság fölé, ha ijedezett a hirtelen belézsuggerált fantomoktól, a rapszódikus örömtől, a rázuduló szenvedésektől. Trenk, ha kikerült a kórter-

*Mutatvány a „Modern Könyvtár” 23-ik, Révész Béla A völgyben című kötetéből.

ügy Ausztria kezében van. A polgárság a lejelemiből jogától, a választójogtól van megfosztva. Irigykedve nézünk más szabad államok fejlődésére.

Ha ő felsége nyitott szemmel nézne körül e szerencsétlen országban, csak általános pusztulást, nyomort és szenvedést találna.

De ha a király nem látja, hát majd látni fog a nemzet. És el fogja kergetni ez országpusztító politika örülteit a végképp elkeseredett nemzet, a maga erejéből.

... Ő felségét egy kis baleset érte a budapesti pályaudvaron. Megbotlott a Perronon. Frissében megjegyezték, hogy ez rossz omen. Ma már nem olyan babonások az emberek, mint voltak azok a magyarok, akik felséges elődét, Lajos királyt, látták a mohácsi csata előtt megbotlani.

De ha vannak omenek, hát ez bizonyára azoknak a közeli irtózatossá válását jelenti, akik a király jövetelétől remélték népfosztogató politikájuk keresztülvételét. El kell, hogy bukta a Kheuent és táborát ez a legujabb lehetetlen milliárdos katonai örület.

A bankvita.

A képviselőház ülése.

A bankvita általános része befejezéshez közeledik, hogy a részletes tárgyalásnál éledjen föl ismét. A mai nap nagy eseménye gróf Andrássy Gyula beszéde.

Andrássy lecsapulta a kormányt, a pénzügyminisztert és végül a javaslatot — megszavazta.

Kabós Ferenc alelnök negyedik óra után megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket. Lukács László pénzügyminiszter két törvényjavaslatot terjeszt elő az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződés kiegészítése és egyes pénzforgalmi eszközök szaporítása tárgyában.

Hegedüs Kálmán előadó betérjeszti az állandó igazoló bizottság jelentését Dióssy Imre mandátumáról.

Következik

a bankjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Csemez István: A bankügygel a mezőgazdaság szempontjából foglalkozik. Kimutatja, hogy csak az önálló jegybank biztosítja a mezőgazdasági hitel kielégítését. (Helyeslés.) A javaslatot nem fogadja el, hanem csatlakozik a benyújtott határozati javaslatokhoz. (Élénk helyeslés.)

Andrássy beszél,

Gróf Andrássy Gyula: Nem volt szándékában az általános vitában részt venni, azonban két nagy beszédben megtámadta a volt kormányt. Álláspontja nem változott, most is úgy vélekedik a bankról, mint akkor, amikor az őt is támogató többség más véleményen volt. Ma is károsnak tartja az önálló bank felállítását. A gazdasági erősödés szempontjából is jobbnak tartja. Bár a vagyonosság nem elegendő a függetlenséghez. Az 1867. XII. teljesen biztosítja az ország szabad rendelkezési jogát, ha ezt nem tessék, nem lehetne főntartani. Csodálatosnak tartja, hogy a munkapárt behozta a vitába a kiegyezés ügyét. Ha ez a kiegyezés olyan káros, miért vonultak vissza? (Ugy van!)

Felkiáltások: Odukkba rejtőztek!

Gróf Andrássy Gyula: Nem szabad ezért támadni azokat a volt koalíciókat, akik most a munkapárthoz tartoznak. Súlyos vádat emelt a pénzügyminiszter, amikor azt állította, hogy a függetlenségi párt ejátszotta az ország függetlenségét. Súlyos, kétszeresen súlyos vád ez, de a miniszter ezt semmivel sem bizonyította. (Ugy van!) A Benedikt-formula semmivel sem homályosítja el a nemzet jogát. (Helyeslés.) A Lukács—Justh tárgyalásról is beszél. Amikor Lukács ezt a tervet felvette, szóló meg nem engedhetőnek tartotta és meg is mondta ezt neki. A válság oka az volt, hogy a bankkérdésben a többség olyan állásponton volt, amelyet a korona

nem honorált. A függetlenségi párt ezért a dátumért szétszakadt s akkor jött a mostani pénzügyminiszter, aki a közös bank híve volt és legantikussabb politikusok egyike és azt ajánlotta, hogy azoknak adják át a hatalmat, akik a legjobbat követelik. Ezt csak úgy tudta megmagyarázni, hogy a megalkuvásra számított. Ezt azonban memoranduma megcáfolja. (Ugy van!) Lukács László azonban még tovább is trafikált és ez a legnagyobb politikai hiba volt. Ezzel erősítette ez országban az önálló bank híveit, mert mindenhol azt hitték, hogy a király bizalmas embere, tudja mit csinál. Csunya téma, nem beszél róla többet. Attér az ötödik szakaszra. Lukács László pénzügyminiszter szerint nem ígérték a készfizetések felvételét, hanem csak a rendezését. Hát ez nem felel meg az igazságnak. A munkapárt alakuló gyűlésén is gróf Tisza István javaslatára olyan határozati javaslatot fogadtak el, amely egyenesen kimondja, hogy a készfizetések nélkül a párt az önálló bank álláspontjára helyezkedik. (Tetszés. Mozdás.) Ezt a határozatot magyarázza Hieronymi kereskedelmi miniszter pozsonyi beszéde, amely igen nyomtatékosan fejtegeti ezt. (Zajos helyeslés. Mozdás.) És íme a javaslatban nincsen meg a készfizetés, tehát az önálló bankot föl kellene állítani. (Élénk tetszés.)

Kimutatja milyen nagy az ellentét Tisza és Lukács beszédei között. (Ugy van!) Tisza azt mondta, hogy csak kicsavart észjárással lehet magyarázni. Ezt magára nézve nem tartja sértésnek, de azért kéri Tiszát, hogy bízza a vélemény megalkotását másokra, ő csak mondja el érveit. Aztán majd mindenkinek a saját észjárásához mérten megalkotja véleményét. (Tetszés.) Kimutatja az ötödik szakasz alkotmányjogi sérelmes voltát. A Széll-Körber-féle kiegyezés a készfizetések alapult, míg a mostani törvény ötödik szakasza egyenesen főhatalmazza a kormányt, hogy a törvény ellenére járjon el. (Ugy van!) A kormány javaslata törvénymódosító erővel nem bírhat, pedig a mostani javaslat szerint ez megtörténhetik. (Ugy van!) De van benne hárszabálysértés is, amikor azt akarja lehetővé tenni, hogy egy megobstruált javaslat mégis érvénybe lép. Abszurdum az is, hogy a főrendiháznak is több jogot ad, mint mások, mert abszolút visszautasíthatja a javas-

mekből és magára maradt, már félt. Sokszor elkapta a düh és már-már gyűlölködve irtóztott egyik-másik betegétől.

Volt egy betege, egy fiatal parasztlány, akit nyári időben hoztak be a lébolydába. Egyenesen a mezőről került be ide. A leány, minden különösebb előzmények nélkül, hirtelen megbolondult. Aratáskor marokszedő volt és a nap sütött irgalmatlanul, a kánikula minden poklos tüze fellobogott benne. A marokszedő leány ugrott, hajlongott a levágott rend után és gyűjtötte a kalászcsoportokat.

Egyszer csak, nagy kalászcsoporttal a kezében, megállt a tarlón, a két lábát széjjelvetette és fölnevezett a napba. Az sugárzott, megnyitotta méhét és tüzkéveket lövelt a parasztlány koponyájára. A marokszedő megbokrosodott, lehányta fejéről a keszkenőt és topogni, táncolni kezdett, aztán fölkiabált a naphoz, megingatta a karját és a kalászcsoportot odavágta a lánggolyóhoz. A leányt lefogták, de nem csöndesedett és mert egészen megzavarodott, behozták ide, a parasztkórházba. A fiatal parasztlány volt a legnyugtalanabb a betegek között, altatópor, injekció, mind nem használt, nappal csöndesebb volt, de amint jött az este, bomlott és Trenk szűkölt a találkozástól, ha ő volt az éjszakai inspekción. Ha a betegek aludtak is már valamennyien, a parasztlány ébren várta az orvost. Ott állt az ágytámlán, hosszú ingében őregeesen rogyant és nem nézett félre, nem nézett lefelé, mindig csak egy irányban, mindig csak fölfelé, izmos karjait egyre emelte és a fejét dajkálta. Nagy fekete szemek csillogóak és udvarosak voltak, piros kezeivel cirógatta az arcát és lökte ki a torkából, a mennyezet felé fűvöltötte az artikulálatlan hangokat:

— Hő... hő... hő...

Trenk kitárgult szemekkel rámeredt a parasztlány kezére, nézte, amint surolt velük és hosszú gesztusokkal végigvonja a tenyeréit, a feje bubájától a halántékáig, az ajakától a homlokáig... Trenk bőszerűen érezte, hogy tüzesedik a feje, forró hullámok mossák az arcát, a szeméit. Dühösen kiáltott az ápolóra:

— Lepedőbe...

A parasztlányt lefogták, leszorították a földre, behengergették a langyos zubbonyba, a karját nem mozgathatta, az arcát nem simogathatta, de a fejét meresztette, egyre emelgette és fűvöltötte a plafond felé a rekedt hörgést:

— Hő... hő... hő...

Trenk megzavaradva, égő kinokkal a fejében rohant ki a kórteremből.

Trenk már gyűlölködött és iszonyodva kerülte némelyik betegét. Lassanként szimpátiák ébredtek benne és már tudott megkülönböztetni, egyes ágyaknál már megpihent és becézgette betegeit, aki nem győltörte, a halottas mozdulatlanságban fekvő emberek a csönd, a megnyugvás volt számára, de velük is érezte a halk, a mélyen zajló életet, mely deliriumosan mosta a beteg fantáziákat. Az egyik betegéhez különösen vonzódott, egy nazarénus paraszthoz. Harminc éves sorvadó emberke volt ez, akit a kórság már annyira megviselt, hogy gyermekformára összezsugorodott. Belebolondult az istenes dalokba. Rövid ideje volt a kórházban és Trenk sokszor ácsorgott az ágya körül s leste, mikor rászakadtak a látomások. Leült a paraszt ágyára és a szívet dobogtatták a szent csudák, amiket a nazarénus ilyenkor látott. Szűz Mária virágos napjaiban, egy májusi délután hallgatta először a bibliás parasztot. A nazarénus fölemelte a párnáról kerek, kicsi fejét és kék

szemeit szaporán hunyorgatva, zsozsmásán regélt az észére tűző káprázatokról. Jézust látta, amikor bemegygen Jeruzsálemba.

— Megy... megy az országuton, a jegenyefák behajolnak és hűsítgeik az Ur arcát. Jézus az olajfák felé néz és két szemé fényétől világosság ragyog Jeruzsálem fölött. Eóáll a vemhes szamar és lába alatt elbuvik a por, kíndó a kakukfü és amerre kocog, amerre Jézust viszi, szagos lesz a föld, virágos az út... Mennék a testvérek eléje... levetik a subát, a gunyát a juhászok, a béresek, az asszonyok és ágyazzák az országutat, hogy puha legyen az út, amerre az Ur elballag... Gyűn az egész falu népe, tódulnak az országutra. A testvérek kezében frissen szakított ákáclomb, teliszörják az utat ákáccokkal, lomb esik a lombra, a fehér fűrtök összefogóznak és hintázzák a vemhes szamarat, amely Jézust Jeruzsálemba viszi... Tapod egyet a szamar, az ákáccok fölemelkednek a földről, megrázzák a fejüket és fehér virágokat szórnak a levegőbe... ákácvirágokat, fehér virágokat, szagos szirmokat, fehér ákáccokat...

A kórterem ablaka bevágódott. Trenk összeresztent. Odakint fujt a szél, megborzolta a kertet és a heves tavaszi szellő virágillatot sodort Trenk felé. Az orvos mosoyogva nézett ki a kertbe... nehézfejtű ákáccok bólogattak az ablak előtt, meleg szelű cibálta őket, fehér szirmok kerengtek a levegőben.

— Trenk fáradtan és boldogan dőlt a nazarénus ágyára.

Köddös misztériumosan szép események történtek ezután a sorvadó emberke ágya körül. Esmélő bolondok, gyerekes öregek körülültek a csodát, ha megszólalt. A nazarénus furcsa meséi odacsalták az ágyhoz a beteg embereket és ha fölzsongott a paraszt

latot. (Ugy van!) Tendenciája ennek az, hogy a kényelmetlen parlamentet kijátsza. (Ugy van!) A kormány a képviselőház jogát vindikálja magának és ez a veszedelem. (Helyeslés.) Csak az első lépés nehéz. Ha van precedens, jön utána a többi és végül egyszerre csak azon vesszük észre magunkat, hogy a legsúlyosabb alkotmányvérelemeket idéztük elő. (Ugy van!)

Még emlékezeiben van, hogy honvédséggel verették széjjel a képviselőházat, nagyon tudja érdekelni az ellenzék aggodalmait és nagyon nyomatékosan hívja fel a parlamentet arra, hogy ne segédkezzék az alkotmány megsértésében. (Zajos tetszés és taps.) A javaslatot különben e fogadja.

Utána Lukács pénzügyminiszter áll fel és reflektál Andrassy szavára.

A debrecen-nagyvárad vasut.

Nem fizeti ki Debrecen a hozzájárulást.

Debrecen város tanácsa mindjobban tudomására jut annak, hogy a debrecen-nagyvárad vasutal törököt fogott. Az a főszóalás, amely a közigazgatási bizottság legutolsó ülésén hangzott el és amelyben Fejér Ferenc dr mutatott rá a vasut létesítése körül főnálló s Debrecen érdekeit sértő, sőt egyenesen káros állapotokra, ma a városi tanácsülésen is erős visszhangra talált.

A nagyvárad-debreceni vasut építetűi ugyanis ma táviratot küldtek Debrecen város tanácsához és kérték, hogy a megszavazott 80000 korona hozzájárulásból még föl nem vett 20000 koronát utalványozza ki. Az építők e kérésükkel mindenesetre igen kedves emberek, hogy a hozzájárulásról nem feledkeztek meg, pedig Debrecen érdekeiről ugyancsak megfeledeztek akkor, amikor a vasuti tarifát állapították meg.

A tanács mai ülésén foglalkozott is már e kéréssel s egyhanguan mondta ki, hogy a huszezer koronát nem utalványozza ki, mert a város érdekeit nem látja kielégítve, sőt mint az több illetékes helyről elhangzott: most már nyugodtan meg lehet állapítani, hogy a város... csaldótt. Miután azonban a bajokon rövidesen segíteni nem lehet, hacsak a társaság sürgösen nem intézkedik, hogy a Debrecenért méltánytalan, sérelmes dolgok kiküszöböltesse, a tanács ez alkalommal csak annyit mondott ki, hogy a huszezer koronát azért nem utalványozza ki, mert a társaság nem mutatta be jóváhagyott alapszabályait. Erre pedig a hozzájárulást megállapító közgyűlési határozat kötelezi őket.

Hogy pedig a tanácsnak mennyire igaz van, bizonyítják konkrét adatok már is. A Konyár körül lévő birtokokról eddig a termést a debreceni piacra és az István-malomba szállították, míg most a nagyvárad László-malomba viszik. Ez a haszna van Debrecennek az új vasutból, amely egyébként is a vicinálisokat megszégyenítő lassúsággal és hosszú idő alatt halad az elég rövid pályán.

Érdekes különben, hogy ugyancsak tegnap történtek rekriminációk a nagyvárad-debreceni vasut miatt a kereskedelem egy igen tekintélyes képviselője és testülete gyűlésén, ahol szintén rámutattak azokra a részrehajlás és meg nem okolható kedvezést mutató dolgokra, amelyeket a tarifa megállapítása körül Nagyvárad előnyére és Debrecen kárára tapasztalni lehet.

Nem az utolsó dolog az sem, — hogy mint már említettük — Konyár állomástól, amely Debrecenhez az ut egyharmadával közelebb van, mint Nagyváradhoz, Nagyváradig csak annyi a fuvardíjtétel és viteldij, mint Nagyváradig. És így van ez az egész vonalon is a személyszállításnál éppen úgy, mint az árufuvar tarifánál.

A város tanácsa mindezekre való tekin-

tettel és figyelemmel Fejér Ferenc dr felszólalására is, emiatt fölterjesztést intéz a miniszterhez és a bajok gyökeres és sürgős orvoslását fogja kérni. Együttal, hogy teljesen szaksterű adatokkal megvilágítva is lássák a kérdést, megkeresik a magyar államvasutak üzletvezetőségét, hogy közölje a távolság ki-mutatást és mondjon véleményt a tarifa megállapításra.

Igaz, hogy ez már eső után köpenyeg eljárásnak látszik, de végre is nem szabad engedni, hogy magánvállalkozó Debrecen pénzével tegyen szivességeket Nagyváradnak. Elég kár, hogy a hatvanezer koronát kiadták a vasutvállalkozóknak, de legalább a még benn levő 20,000 koronát nem szabad kifizetni, míg a horribilis összegért valami ellenértéket nem kap Debrecen. Mert a most és így megindított vasutal igazán nem kapott.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken Fedora Jászai Olga ujonnan szerződött tag fellépte A) bérlet. Szombaton Romeo és Julia dráma B) bérlet. Vasárnap délután Tatárjárás daljáték. Este Alpár Irén felléptével Cigány népszimű kis bérlet.

• **Alpár Irén fellépte.** Rendkívül érdekes előadásra van kilátásunk vasárnap estére. Művészi szempontból pedig szenzációsnak mondható Alpár Irén vendégjátéka, aki a Cigány népszimű Rózi szerepében lép fel. Már a próbán meglepetéssel konstatálta mindenki hogy a meggyöngyült látású művész nő a színpadon tökéletesen tájékozódik és aki nem tud szembajáról, fel sem tételezné hogy látó idegei megvannak támadva. A vén cigányt Borbély Sándor játsza. — **Tatárjárás.** Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal Bakonyi és Kálmán eredeti daljátéka a Tatárjárás kerül színre mérsékelt helyárrakkal. Mogyorósi önkéntes szerepét Kardos Géza játsza.

ájatos hangja, fölkerelkedtek a bolondok hónuk alá vették számolyukat és letelepedtek a bibliás ember ágya köré s hallgatták mosolygós ábrázattal a deliriosus bolond bűvös regéit. A pusztuló ember szelid látomásaival leszállt közéjük, mint egy anyai kéz a rozszat álmodó gyermekkoponyákra. Elborult agyvelők rebentek, amikor Jézust közéjük hozta s ott az ágy mellett csodákat művelte vele, becsilott gondolatok szárnyaszegetten, vergődve a világosság felé emelkedtek, amikor a Gecsemáné-kert bokra között ödöngött a nazarénus és csontos kezeivel szaggatta a levegőt: ott, ott bujdokol Judás, a lomba eszmélés izgalmasan és örömsően ébredezett, amikor az Ur vacsoráját hallgatták és parasztlak ültek a szent asztal mellett; a bolondok közelebb és közelebb csuszították számolyukat a nazarénushoz, vele dűnyögtek, zsolozsmáztak a bibliás emberrel, csilagcs tekintetüket ráemelték a sorvadó emberkére és belebámultak a tulvilági káprázatba, ami reájuk borult.

Ez a káprázat egyszer kigyuladt és a lánghullám rásuhant azokra, akik a szerencsétleneknél is szerencsétlenebbek voltak. A meleg megállt a szobában, nehéztű forróság ült mozdulatlanul a bolondok fölött, de a nazarénus megborzongott. Elharapta a szavát, megnémult és piros lett a sovány arca. Pici kék szemei kiszinesedtek, mint a napsütötte nefelejcs és süppedt mellétől hörögve szakadt föl a szó, amikor az evangélikus tiz szűzek elszálltak előtte:

— A barna, a szőke... a nyakán kláris. Puha és meleg a nyaka, mint a friss kenyér... A lába meztelen és hives... gyűnnek a patakából... cifrázkodnak a réten és fészülik a hajukat, a fekete, a kenderhajukat... a pánlikás, a pomádés hajukat...

Fiatal parasztlak a nazarénus után dűnyögtek:

— A pánlikás... pomádés hajukat... Egy rövidlabu, hajlott háru idióta racogott, gyermekarca kivigyorgott a szakállából, mely bozontosan felhúzódott egészen a szeméig és keskeny homlokán kigyuladtak a kicsi pupok, amikor ordítani kezdett:

— A pánlikás hajukat, a kenyérnyakukat...

A nazarénus már fűdökölt és vékony kezeivel tépte az ingét:

— Alma csüng az almafán... piros, kemény alma... a tiz szűzek levetik a pruszlikot és fogdossák a gömböyü... a gömbölyü mellüket...

Az idióta sikoltott és megütötte a szem-szédjét. A fiatal parasztlak lecsukott szemekkel, esztelenül hadarták:

— A nyakukat... a hajukat... a gömbölyü mellüket... A verekedő bolondok közéjük zuhantak. A beteg emberek kacagtak és megrugdesták a földön viaskodó idiótát, aztán riogatva, hahotázva egymásnak estek és ütötték, tiporták, szaggatták egymást. Az ápolók alig tudták széjjelválasztani őket. Trenk tehetetlenül állott a bolondok között és lökdösték, rugdalták őt is, de szelid volt az arca és reszketett a hangja, amikor szólt:

— Na, na, na...

Az istenes tizek, az égből alászállott lángnyelvek lassan-lassan elégették a nazarénust, sovány teste egyre fonnyadt, fakó arcából már kitűjt a halál és mutogatta kemény, ijjesztő koponyáját, gajdoló hangja gyöngyült és úgy zűmögött, ahogyan a temp'omokban az ájatos emberek a maguk számára imádkoznak. Az Isten megharagudott a szegény bolondokra és vissza akarta venni a meséket, amikkel felhíntette a nazarénus képzele-

tét. A bénatos, a fájdalomosan szép alkonyatok közül az egyik egyszer csak leszállt a beteg parasztlakra. A nyárvégi levegő behozta a hegyekről és beusztatta hozzájuk a levágott erdők halottas szagát, a bágyadt és bucsuzkódó nap fáradt sugarakat hintett, tiikos jeleket küldve, rejtelmes ábrákat rajzolva a kórterem falaira; mélytestű fan'ómok táncoltak az esti árnyékban. A nazarénus feje belesüppedt a párnába, pici kék szemei megnagyobbodtak és szemhéjai egészen behúzódtak a homloka alá. Törte, gagyogta a szavakat:

— Lázárnak a keze feltörött, a teste sebes lett... Lázár kapált, szántott a földesur földjén és a földesur nézte... Lázár sebes lett, brantos lett, összerogyott... meghalt...

A nazarénusnak elakadt a szava és leeseit az álla. Csontváz kezeivel kaparászott a takarón és hápogott a szája. A beteg emberek fészke'ödtek, az indióta türelmetlenül kocogtatta a számolyát:

— Aztán... aztán...

A nazarénus pihegett, az ajkai mozogtak, de nem tudott szólni. Trenk a halódó paraszt fölől hajlott, zsebkendőjével letörölte homlokáról a verejtéket és csöndesítette a beteget. A vállukat megfogta és szeliden lenyomta s egyenként lefűtette a bolondokat a számolyukra. Aztán rákönyökölt a nazarénus ágyára, a fejét lehorgasztotta és remegve megszólalt:

— Lázárért az Isten elküldte az angyalait... És jöttek az angyalok szegény Lázárért, a karjukat kitérve és megcsókolták a kezét, ahol fel volt törve és megcsókolták a testét, ahol sebes volt...

Az elzüllött királyfiu.

Milán király gyermeke.

Szegedről írják a következőket: Az elmúlt hét végén egy mankón bicegő, rokonszenves arcú, de kissé züllött külsejű fiatalember lézengett Szeged kávéházaiban és utcáin. Krisztics Milán, Obrenovics Milán néhai szerb király természetes fia. Vékony felöltője alól zsirfoltos, fényes, sőt rongyos fekete kabát látszott ki, drappkockás turista-nadrág volt rajta s a meglévő lábán nagy, otromba sárga cipő éktelenkedett. Szürke színű inge szinte szégyenkezett a rajta tapadt piszoktól, gallért pedig alighanem még az elmúlt esztendőben váltott utójára.

Szánalmas külseje ellenére bizonyos előkelő magatartást tanusít, mint aki tudja, hogy kicsoda. Pedig ahogy véges-végig tekintünk ezen a megkopott, megnyomorodott alakon, minden affektáltsága mellett is inkább kelti egy szerencsétlenül járt soffőr, mint egy vérbeli király fiának illuzióját. Beszédes, élénk, villogó szemei azok, amik egy pillanatra talán mindenkit megtévesztenének, de ha jobban megfigyeljük, okvetlenül rá kell jönnünk, hogy a törvénytelen papából: Milán királyból és a törvénytelen mamából: Artemizia primabellerinából nincs ebben a fickóban egy garas érő sem. A király és a bohém vér keveredéséből valami új massa keletkezett, olyas valami, amire hamarjában nem is találni megfelelő kifejezést s amire talán csak ez az egyetlen szó alkalmas, hogy — svihák. Szinte kétkedve fogadják el a nyújtott durva, nagy kezét s csak akkor kezdik némileg hinni, mikor hallják, hogy ez a mechanikus formájú, huszonhétéves fiatalember a szerben kívül három európai nyelven egyforma készséggel beszél.

Leginkább tört németiséggel szól és mire belemegedik a beszélgetésbe, megfelelnek a pózolásra s olyannak mutatkozik, mint amilyen: léhának, sviháknak és mindenek felett szoknyabolondnak. A nőkért való esztelen bomlása egyébként az az egyetlen vonás, amiből arra következtethetünk, hogy talán-talán mégis csak a néhai szerb király fiával van dolgunk.

— Hátha tudni akarják — mondja — tulajdonképpen tiszta véletlenség, hogy én most Szegeden vagyok. Egy hölgyikével utaztam, s minthogy itt fogyott el a pénzem, kénytelen voltam az utamat megszakítani. Őnagysága ugyan másnapra már hűtlen lett hozzám és a faképnél hagyott — no de nem tesz semmit. Itt nagyon sok a szép leány és asszony, könnyű lesz vigasztalódní.

Aztán komolyabb tárgyra fordul a beszéd, a pénzre, még pedig arra a pénzre, ami nincs, melyet azonban már két napja vár. Hiszen annyi előkelő ismerőse, annyi jeles összeköttetése van ezen az áldott jó Magyar-

országon. Itt már ide is, oda is s minden pillanatban várja a pénzeslevélhordót.

S mikor már kellőleg kizokogta magát, odafordul egy jóképű fiatal uriemberhez:

— Szállodáért és kosztért ma fizetnem kell, nem adna nekem kölcsön holnap estig száz koronát? De csak holnap estig. Akkor okvetlenül visszaadom.

A jóképű fiu pedig izeg-mozog és restelkedik. Szívesen adna, de csak 30 koronája van. S már nyúl is a belső zsebe felé, hogy átadja a jeles idegének a pénzt, aki egy kissé kéreti is magát, de végül mégis elfogadja a 30 koronákat.

És amint a zsebében érzi ezt a kis sumrát, Milán király fia mintha átalakult volna. A hangja biztosabb, a tartása feszesebb, előkelőbb s szinte elragadóan kedves mikor feláll s a kávéházi asztal szélébe fogódzva, kijelenti:

— Uraim, jerünk a mulatóba!

A barátságos felszólításra felkerekednek hárman-négyen s mennek a mulatóba. Milán fia, aki mindössze két napja van itt, ő kaulauzolja a benszülőtteket. Az egyik hóna alatt mankó, a kezében bot, úgy kocog előttük a sötét februári éjszakában s közben élénken magyaráz az ő sajátágosan zagyva francia—olasz—német nyelvében.

Végre elérkeznek a „mulatóba”. Egy csendes utca rejtett, éjjeli kávéháza ez, ahol festett arcú leányok forgódnak a vendégek körül. Krisztics Milán arcán határtalan boldogság ömlik el, mikor elhelyezkedik a rozszant széken s szinte mennyei élvezettel szürcsöli a vanília pálinkát, amit egy kivénült bécsi hölgy szolgált fel. Meglátszik rajta azonnal, hogy ez a miljó a legkedvesebb neki, ez a levegő az ő levegője. A félig homályos odu, a kapadohány füstől vastag, pálinka és kávészaggal itatott büz, az asztalok körül ülő, ordító, alvó gyanus alakok és az agyonfestett, fűzött, könnyen hódítható némberek: ezek együttvéve az ő világa, az ő éltető eleme.

Egy óra alatt egészen belebolondult a bécsi lányba.

— Tehát holnap este — bucsuzik uri könnyedséggel. A Tiszában fogok vacsorázni s ott átadom a pénzt.

— Au revoir.

S ott hagyják őt a bécsi hölgyével a bagó és pálinka szagu helységben.

Másnap azonban hiába várták a Tiszába. Milán király fia eltűnt. Eltűnt, elpárolgott, mielőtt még mélyebben belevághatott volna — a zsebekbe.

Szemes.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

A kamara közgyűlése.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta az évben első közgyűlést, Szent-Királyi Tivadar elnök vezetésével.

Napirend előtt örömmel vette a közgyűlés tudomásul az elnökség jelentését, hogy az iparfejlesztés újból felvétele és az ipari tantályamok tovább folytatása érdekében a kamarák kívánalmainak sikere gyanánt nagy jelentőségű és ipari érdekeinkre igen fontos változás állott be.

Az elnökl jelentés.

Napirend során Szávay Gyula titkár terjesztette elő az elnökség jelentését az utolsó gyűlés óta elnököleg elintézett ügyekről. Ezek során a debreceni—nagyváradit vasút megnyitására tett jelentést az elnökség. A közgyűlés több tagja szóval tette azt a panaszt, hogy az új vasút személy és fuvardíjítételei alakítása Nagyváradnak kedvezően és Debrecenre károsítónan állapították meg. Erre nézve a debreceni Miv. felvezetőség képviselője a díjtételekből vett idézetekkel bizonyította, hogy ez a hír tévedésen alapulhat, mert ezeket a díjtételeket is kilométerikusan és a szabályoknak megfelelően állapították meg és azok egyik városnak sem ártottak, sen nem kedveztek a másik rovására. A további elnöki jelentésekből a kamara háziipar fejlesztő akciójának eredményei, a kamarai tagok sorában beállt változás kiemelkedőbbek. Kihirdetett az elnökség több miniszteri elintéztést, a melyekben örömmel látható, hogy a kamara kívánalmait méltánylásra találta. Ilyen például a múlt évi időszakos hitelintéskor javításba adott méltóságok hitelintéskor ez év végéig megengedése, a zárt palackokban árult szeszes italok mennyiségirtalom megjelölésének elhalasztása.

Zárszámadás.

Mint a kamara vagyoni viszonyainak teljes rendjét tanusító számadást helyesléssel fogadta el a közgyűlés az 1910. évi zárszámadásokat. A kamara vagyoni viszonyai fejlődés és gondos, takarékos kezelést mutatnak; az elmúlt évben circa 13,000 korona felesleget, 17,156 korona vagyoni és 9800 korona nyugdíjvagyoni gyarapodást mutatnak az adatok. Szakiskolák támogatására és ösztöndíjakra 13,000 koronán felül áldozott a kamara.

Szintén Szávay Gyula előadásában helyesléssel járult a kamara a magyar kamarák vámpolitikai központjának létesítéséhez, mint-hogy arra iparunknak és kereskedelmünknek érdekében nagy szükség van.

Debrecen közevetvámja.

Dr. Rédei Rezső s. titkár ismertette a váltójog nemzetközi egyesítése kérdésében a kamaránál tartott szakértekezlet nézeteit, melynek alapján a kamara alapos, egyes irányokban kedvező véleményt nyilvánít.

Hatóságoktól kért véleményeket nyilvánított a közgyűlés több szabályrendeletre nézve, így Debrecen közevetvám szabályrendeletére, Hajdú-megye bérkocsi szabályrendeletére és számos vásárendélyezésre.

Felterjesztésben kérik a kamarák, hogy a honvédség bačkancsárai, melyeket indokolatlanul leszállítottak, újból felemléssenek.

Továbbá a kincstári bányák faszükségletének szállítása feltételei megjavítását kérelmezik.

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők

4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és kalap Nagyáruház-ban

„Központi” címre tessék figyelni!

Piac-u. 41.

Nemzetközi kiállítás.

Dr Rác Lajos s. titkár az új vámeljárás törvénytervezetre nézve tartott értekezlet eredményeit ismertette, ez ügyben is részletes vélemény készült a forgalom könnyítés és gyorsítás érdekében.

A turini nemzetközi kiállítás magyar osztályának és a szalmármegyei gazdasági és ipari kiállításnak előkészítéséhez segítőkezet adott a kamara, a másrészt az Országos Magyar Kiállítási Központtal karöltve küzdeni kíván a kiállítási szédelgések ellen, melyek iparosságunkat annyiszor érzékenyen károsították már.

A vasuti kedvezmény.

A vidéki városok forgalmának emelése céljából azt kéri a kamara, hogy amint Németországban igen bevált, nálunk is minden nagy vidéki város számára, a környék népe által igénybevehető olyan vasuti kedvezmény engedélyeztessék minden évben egy napra, mint amilyen például a Szent István-napi kedvezmény Budapestre.

Kéri továbbá a kamara, hogy az állami gyermekmenhelyekről kiadott iparos tanulók 15-ik életévükig havi 10 korona segélyben részesüljenek, mert az első években az iparostanulónak ugyszólván semmi haszna sincsen.

Állami ösztöndíjak kiadományozásáról, pályázatok kihirdetéséről tett jelentések után

államsegélyek

következtek.

Dr Radó fogalmazó ismertette az államsegélyekről és az új kérvényekről a kamarai közös bizottság jelentését.

Azután igen számos ipari és kereskedelmi szakkérdésekben, hatóságok és bíróságok megkeresésére állapított meg szakvéleményt a közgyűlés.

Végül segélyeket adományozott a debreceni kézügyesítő iskolának, a debreceni nyomdásztanfolyamnak, pincérszakiskolának, munkásgimnáziumnak és a szolnoki kereskedő továbbképző tanfolyamnak.

Egy betörő banda bünei.**A debreceni rendőrség sikerei.**

Megemlékeztünk arról, hogy a debreceni rendőrség elfogta a Berta-malom betörőit, akik a Wertheim-szekerényt akarták elrabolni.

A betörést egy szervezett banda követte el, amelynek tagjai közül Lévai Gábor 43 éves ujszászi, Barhács Péter 38 éves és Barhács Mihály 25 éves zagyvarékási illetőségű tolvajok kerültek kézre.

A megindított nyomozás során, amelyet Mile Pál rendőrkapitány vezetett nagy ügyességgel és erélyvel, kiderült, hogy a betörők rendes szervezett bandát alkottak, s székhelyük a Pestvármegyei Zagyvarékáson volt. A rendőrség letartóztatásuk után lakásukon nagymennyiségű bűnlelet, betörő szerszámokat, lisztet és igen sok értékpapírt talált. A banda csak Wertheim szekrényeket tört fel s mint a nyomozó rendőrség megállapította, igen szép sikerrel.

A nagyváradi ügyészség értesítése szerint a betörések miatt már törvényszék előtt is állottak, de tagadásukkal szemben elég bizonyították nem volt s így föl kellett őket menteni.

Lévaiék most is erősen tagadnak, de kétségtelen bizonyítékokból eddig már meg lehetett állapítani a következőket:

1909-ben betörték Csökmön, ahol Lévai Szőnyi néven tartózkodott, egy ruhásboltba s onnan igen sok ruhaneműt loptak el.

1908-ban Lévaiék több társal Zagyvarékáson a Hitelszövetkezetbe törtek be, elvitték a Wertheim szekrényt, de nem tudták kinyitni s ezért az országuton hagyták.

1910-ben az Abony mellett fekvő Sasalom pusztán Harkányi Frigyes báró uradalmaiba törtek be, elvitték itt is a Wertheim-szekerényt, azt bezúzták s a benne volt kétezer koronát elvitték.

Ugyanabban az évben betörték Deutsch szolnoki kereskedőhöz. Itt is a Wertheim-szekerényt vitték el, azt az országuton összetörték s 28000 korona készpénzt loptak el abból.

Most letartóztatásuk alkalmával Lévai levelet akart kicsempészni egyik tanuhoz, ne valjon ellentük, de a levelet elfogták.

A nyomozás nagy erővel folyik tovább s bizonyos, hogy még szép számban fognak ujjabb s ujjabb bűneseteket kideríteni a betörő banda tagjaira.

Szerelmi idill.

.. .. .

A fiatalember (nagyon gyáva, 21 éves, szerényen belép a szép asszony szobájába): Csókolom a kezét.

A szép asszony (mosolyogva fogadja): No kis gyávám, mi az ujság?

A fiatalember (lesüti a szemét, leül, az asszony szembe vele. Aztán kezdődik a már hetek óta folyó játék: nézik egymást, hosszasan, szenvedélyesen, mámorosan. Szemükbe tűz lángol, arcuk ég, de gyávák. Az asszonyt visszatartja a női szemérem, a férfit, akinek első szerelme ez az asszony, a gyávaság. Fél az asszonytól és nem meri — megcsókolni. Pedig szeretné, már olyan régen szerette volna. Szeredelmesen vágyott arra az első csókra — a gyáva. Már már megfogta a kezét, azt a selymes, fehér, puha kezét, az asszony kacagott és szinte kéjjel nézte a fiu vergődését, azonban nem hozta meg azt a boldogságot a fiunak, hogy azt mondta volna:

— Csóko jön meg már, maga... gyáva!

Nem mondta, pedig talán ő is éppen úgy óhajtott. Nem mondta, mert nagyobb gyönyört nyújtott neki, hogy a szegény fiut gyötörhette, kizozhatta, hogy látta maga előtt szenvedő, vágyakozó arccal. Asszony. Ilyen mind. Feláldozza a lelkidüvösségét is, csak hogy megkínossa azt, akit szeret. Ilyen volt ez is. Kacagott, mikor az komoly volt, a szemei pedig villogtak, az ajka vonaglott. A bohó ifju az ajkvonaglásból és a szemvillogásból haragot vélt látni, amely ezt parancsolja:

— Hallja, megne merjen csókolni. — Hogy mer maga ilyenre vetemedni? — Ha megcsókol, megutálom, nem szeretem többé.

Igy ment ez nap-nap után. Most is. A fiatalember (szerelmesen): Nem hágy el, ugye nem taszít el?

A szép asszony: Maga csacsi. A fiatalember: Csak egy kicsit szeressen.

A szép asszony: Nagyon szeretem, maga, kis buta. (Kacag.)

A fiatalember: Félek magától. A szép asszony: Miért? A fiatalember: Nem tudom... de félek. Maga megint férjhez fog menni... és én...

A szép asszony: Es maga? A fiatalember: Es én még nagyon fiatal vagyok magához, én még nem vehetem el, nem vagyok önálló.

A szép asszony: Jaj babám, mikor maga arra kerül, hogy nősi lehet, már én vén nénike leszek. Ha pedig most azzal a tapasztalattal rendelkezne, minővel fog rendelkezni pár év múlva, ugy se arra gondolna, hogy elvegyen.

A fiatalember: Hát mire is gondolkod? A szép asszony: Hogy mire? ... Nem tudom. (Kacag.)

A fiatalember: Miért nevet? A szép asszony: Neveessen maga is. A fiatalember: Én nem tudok.

A szép asszony: Nagyon szeret, tudom. (Hozzá megy, villogó szemekkel a férfi vágyakozó tekintetébe néz.) Bizony Isten nagyon?

A fiatalember: Bizony Isten nagyon szeretem!

A szép asszony: Nincs tovább? A fiatalember: Mi lenne?

A szép asszony: Jaj csak ne lenne olyan gyáva! (Nézi-nézi a szenvedő férfit, arcáról már előre kiesztelt huncutság sugárzik le és magát tettetve, így szól): Fáj a fejem. Nézze, milyen lázam van. (A homlokára huzza a férfi kezét): Letekszem egy kicsit.

A férfi mellé ül, az asszony úgy tesz, mintha tényleg fájna a feje, voltaképp pedig nincs semmi baja.

Kis szünet után A szép asszony (bágyadtan): Nézze, kérem, ott van a szekrényemben két kis üvegecske. Az egyikben altatószer van, a másikban fejfájás ellen való folyadék. A zöld üvegből öntsön kérem öt cseppet egy kocka cukorra. (A férfi gépiesen engedelmessékedik. Szünet után az asszony lezárja szemeit és álmosan mondja: Kicsim, nem tévesztette el maga az üveget? Ugy érzem, mintha az altató orvosságból adott volna.

A fiatalember: A zöldből adtam. A szép asszony: Szent Isten, hisz abban volt, rosszul mondtam. A fehérben van a fejfájás ellen való... a zöldben az altató... (Elalszik.)

Nagy csend. A férfi nézi, bámulja möhön az alvó asszonyt. Közben pedig észreveszi, hogy a szép asszony ruhája felbillent és kilátszik a harisnyája. A harisnya szép, kívánatos, de egyuttal lyukas is. Egy parányi kis lyuk van a harisnyán, csak akkora, mint egy lencseszem, de ez elég ahhoz, hogy látni engedtesse az asszony bársonyos, fehér lábát. A férfit örületbe hozza ez a kis lyuk, remeg attól a gondolattól, hogy most végre alkalma volna oly hosszú vágyakozás után — megcsókolni. Hiszen alszik és ha felébred, nem tudja meg. Megtegye, ne tegye?... Mámorosan ráhajlik a pihegő keblekre és remegve megcsókolja az asszony forró ajkát. Utána még egyszer, még, még...

A szép asszony (könnyedén felnyitja a szemét és elkezd kacagni): No végre, maga gyáva.

A fiatal ember: Jézus Mária, hát maga nem aludt?

A szép asszony: Persze, hogy nem. A fiatalember: Hát a fehér és a zöld üvegecske?

A szép asszony: Mindkettőben — víz volt. Holly.

A 'Debrecen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

UJDONSÁGOK

A havon át.

Ameddig a szem lát,
Végig a határban
Hótenger borítja
Mindenütt a földet.
S ebben a megdermedt,
Elhagyott világban
Varjúkárógás közt
Egy gyalogos törtet.

Ki lehet? Honnán jön?
Mit akar? Hová megy?
Öreg-e? Szegény-e?
Fiatal-e? Gazdag?
Nem tudom, de ugyis
Mindegy, hisz akárki
S bárhova igyekszik,
A sir felé ballag . . .

Ihász Aladár.

— **A Stenczinger-ház ügye.** A város tanácsa mai üléseiből terjesztette föl a Stenczinger-ház ügyét a belügyminiszterhez, akihez fölküldték a közgyűlés határozatát, a főügyész véleményes jelentését s az érdekelt szomszédok ama nyilatkozatát, hogy kárpótlásra vonatkozó ajánlatukat az esetre is föntartják, ha a város a házat nem is bontatja le május 1-én.

— **A vármegye bérlete.** Tudvalévő dolog, hogy a vármegyei székház újraépítését ez évben megkezdik s ezért a hivatalok elhelyezésére épüetről kellett gondoskodni. A vármegye alispánja ezirányban megkereste Debrecen városát, amelynek tanácsa mai ülésén kimondta, hogy a Komáromy és Bészler féle házakat engedni át másfél évre évi 6000 korona bérért.

— **Uj szakaszok megállapítása.** A város tanácsa egy a múltkor kelet határozatának módosításával kimondta, hogy a mellékvonalon is szakaszokat állapít meg. Így a Kossuth-utcai vonalon a Diószegi-úton levő vasuti fölüljárónál lesz a szakaszhatár, míg a Hatvan-utcán a Hortobágy-melom kiterőjénél. A szakaszokon a viteldij 10 fillér, egész vonalon 20 fillér, átszálló-jegy minden vonalon 20 fillér.

— **Zádor Irén temetése.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra Zádor Irén holt tetemeit. A temetésen óriási közönség jelent meg, mely osztozott a család mély gyászában. Az elhunyt fiatal urileány koporsójára nagyon sok koszorút és virágot helyeztek, melyet külön kocsit vitt a temetőbe. A gyászszertartás után a koporsót nagy közönség kísérte ki a temetőbe.

— **A szegényházi gondnok jutalmazása.** Megírtuk, hogy Kiss Lajos szegényházi gondnok a szegényházi haszonkértészet vezetéséért, ami a városnak ez évben 3200 korona tiszta hasznot hozott, 500 korona segélyért foglalkozott. A tanács ma foglalkozott a kérdéssel és kimondta, hogy az 1910. évre 320 koronát, a jövő évre pedig állandó jutalmazásul a tiszta haszon tíz százalékát fogja kiutaltványozni.

— **Tolvaj a tyukketrecben.** Kordeczki József Simorffy-utca 2. szám alatti lakos, tegnap este észrevette, hogy tyukketrecében valaki van. Azonnal rendőrt hívott, aki kihuzta a tyukketrecből annak vendégét. Kiderült, hogy az Horvát János notorius tyuktolvaj, aki Kordeczki tyukjait akarta ellopni.

— **A mi bálunk.** A debreceni függetlenségi és 48-as párt e hó 18-án, szombaton, az „Arany Bika” szálló dísztermében Rácz Károly és fiai zenekarának közreműködésével zártkörű táncvigalmat rendez. A mulatság kezdete este 8 órakor. Belépti-díj személyenként 2 korona. — Felülfizetéseket hírlapilag nyugtázzunk. Jóízű ételekről és italokról gondoskodunk. Jegyek előre válthatók a „Függetlenségi kör” helyiségében és a táncvigalom napján este a pénztárnál. A rendezőség ma tette postára a meghívókat. Ha valaki, aki ameghívóra igényt tart, véletlenül nem kapta volna azt meg, a rendezőség fölkeri, hogy vagy a párttitkárhoz József-királyi herceg utca 8. szám alá, vagy pedig a pártkörhöz forduljon.

— **Nagy tűz egy tanyán.** Tegnap reggel nagy tűz pusztított egy debreceni tanyán. A veszedelem tífju Kertész István tanyáján keletkezett. Egy disznóól gyúlt ki eddig ismeretlen okból. A tűz oly rohamosan terjedt, hogy az ól egy pillanat alatt lángtenger volt. Az ólban 30 hizója volt Kertész Istvánnak s az állatok a tűzben pusztultak el. A veszedelem színhelyére kivonultak a tűzoltók és nagy erőfeszítéssel lokalizálták a tüzet.

— **A debreceni Vivó-club újabb sikere.** Most fejeződött be Budapesten a Budapesti (budai) Tornaegyesület országos vivóversenye, mely meetingen városunk vivó-clubjának kiváló tagja Tretyánszky Ödön m. kir. honvéd hadnagy újabb dicsőséggel tetézte eddigi figyelemre méltó sikereit. A négy hatalmas küzdelem méltó díja gyanánt ugyanis megnyerte a rendező egyesület művészies kivitelű nagy ezüst plaquettjét és a közös hadügyminiszterium nagy értékű tiszteletdíját. — Tretyánszky ezen jelentős sikere — mely itthon érthető örömet keltett, — a fővárosi sportkörök teljes méltánylásával is találkozott, mikor a vivó világ színe-java melegen gratulált e kivételes tehetségű, szimpatikus vivónak. Ezen győzelem megerősíti múltkor is nyilvánított azon véleményünket, hogy városunk sport hírnevét a Debreceni Vivó-club van hivatva visszaszerezni és megőrizni!

— **Tolvaj cselédek.** Vajda József debreceni ügyvéd panaszára a rendőség ma letartóztatta Roska Péterné szakácsnét és Hódosi Juliánna dadát, akik gazdájuktól több száz korona értékű ezüsteneműt loptak el.

— **Mert nagyon szerette az italt.** Hajdudorogról jelentik. A rendőség ma letartóztatta Zilahi István jómódu gazdát, mert kiderült róla, hogy a kocsmárosok pincéjéből állandóan lopkodta a bort. Zilahi részeges ember s mert nagyon szerette az italt — mondta, — azért követte el a lopásokat.

— **A veszedelmes férj.** A rendőség ma előzetes letartóztatásba helyezte Kun Gábor Csokonai-utca 32. szám alatti lakost, mert a felesége följelentette, hogy vitriollal való leöntéssel fenyegette. Kun tavaly már követett is el felesége ellen vitriolos merényletet.

— **A szimuláns csavargó.** Tárkányi Ferenc ujfehértói csavargó ma délelőtt a Halközben összeesett. Bevitték a rendőrségre, ahol kiderült, hogy semmi baja sincs, csak azért esett össze, hogy mint beteget a kórházba vigyék.

— **Ló és szekérosszeirás.** A város területén elrendelt ló és szekérosszeirást, amely tíz napig tartott, most fejezték be. Összeirtak összesen 9488 lovat és 2636 szekeret és kocsit.

— **A kereskedők és iparosok hitelszövetkezője** Debrecen, Csapó-utca 1. sz. Könnyen visszafizethető törlesztéses kölcsönöket nyújt. 1 betét 50 fillér. Minden betétre 120 K kölcsön kapható. Ház és föld vételeknél, valamint építkezést kölcsönök sürgősen intézettek el.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szennzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszi műterem.

Háztartásokban

szükséges jégszekrények, konyhai szabmosogatóasztalok, fagyaltgépek készpénzfizetés vagy kedvező havi részletfizetések mellett legjobb kivitelben kaphatók. Képes árjegyzék kívánatra díjtalanul. Lloyd Kereskedelmi részvénytársaság, Budapest, IV. Ferenciek tere 7.

TÁVIRATOK.

A főrendiház ülése.

Budapest, február 9. A főrendiház ma délután 12 órakor ülést tartott gróf Csáky Altin elnöklété alatt. Az elnöki előterjesztések után az igazoló-bizottság terjesztette elő jelentését a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazítása tárgyában. Bejelentették az újonnan kinevezett főrendeket, valamint az újonnan megválasztott horvátországi főrendeket is. Ezután a delegációba megválasztották új horvát tagnak gróf Draskovich Ivánt.

A kínai pestis.

Pétevár, február 9. A pestis pusztításairól napról-napra rémesebb hírek érkeznek. Két várost már majdnem teljesen elpusztított a járvány: Fudjadant és Cicikart. Ez utóbbiban talán még rettenetesebb a pusztulás, mint Fudjadjanban. A tűzértségi és gyalogsági kaszárnnyában tört itt ki a pestis és naponta száznál több áldozata van.

KÖZGAZDASÁG.

Eudapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, február 9.

Tartott áron elkelt (50 kg.-ként) 8000 métermázsza buza. Rozs tartott, zab változatlan, tengeri szilárd.

A határidőzlet iránya ösztönzés hiányában nyugodt volt. — A gabonaneműek alig változtak és tartóttan zárultak. A forgalom mérsékelt maradt.

Az árak 50 kilogramonként

buza apr. 11'39—11'41.

buza máj. 11'24—11'26.

buza okt. 10'89—10'90.

rozs apr. 8'15—8'14.

rozs okt. 8'03—8'05.

zab apr. 8'60—8'59.

tengeri máj. 1911. 5'82—5'81.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 675'75 Magyar hitel 863'—. Négy százalékos Magyar koronajáradék 91.90.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ

Alapított 1901-ben.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája, Papirkereskedése
fényképészeti szaküzlete

DEBRECZEN, Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Telefon
330.

Elvállal és készít:

napi és hetilapokat, tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, röpcédulákat és falragaszokat; üzleti könyveket, számlákat, cégnyomású levélpapir- és borítékokat, körleveleket, táblázato at, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és báli meghívókat, naptárakat, egyesületi és ügyvédi nyomtatványokat, táncrendeket, névjegyeket, vignettákat stb. stb. nyomtatványokat izléses kivitelben, pontos időre és **a legjutányosabb árszámítás mellett.**

DEBRECZEN és ESTI HIRLAP

politikai napilapok kiadóhivatala.

Hirdetések a legjutányosabb árszámítás mellett
 Telefon 330. vétetnek fel. Telefon 330.

Raktáron tart:

Hazai gyártmányu irodai papirokat, iskolai füzeteket, körzőket, vonalzókat, rajztömböket, rajzpapirokat; fekete-, anthracen-, másoló- és színes tintákat, fekete és különféle színű irónokat; töltőtollakat; tollszárazakat, tollhegyeket, closettpapirokat, papirlemezeket, iskolai táskákat, festőmintákat, emlékönyveket, képes- és mesekönyveket, fénykép- és levelezőlap-albumokat, gomb- és tubus festékeket; helybeli látképes- és genre Levelező-lapokat.

Legujabb divatu

Levélpapirok

10/10, 15/15, 25/25, 50/50-es csomagolásban és dobozokban **bámulatos olcsó árakban.**

Üzleti könyvek, számla-tartók, másoló-könyvek

Elismert legolcsóbb beszerzési forrás!

Fényképező gépek,

fényérzékeny papirokat és lemezek, előhívók, aranyfürdők

és egyéb fényképészeti szerek és cikkek.

Amateur-kartonok

nagy választékban.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugyszintén saját készítésű báli bőrkeztűk, hosszú selyem keztűk, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCÁRERT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

BLOUSOK, alsósoknyák, kötények, gyermek ruhák, haraszt és plüsch kabátok, fejkötők, sapkák leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében. Piacz-u. 9. Új harisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. (2)

Postakosár fajalma franko 2-50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2-40, mézédés szilvalekvárnak 1-—, papírhéjú dió postakosaraként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Rayonképviselők ügynökök és representabilis viszontelárusítók, kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauzióképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbiller-u. 10. Prospektusok ingyen.

Fajbaromfi, fajok, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Ta(Hever sm.)

Csi-madiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-utca 12.

„Cerberus“-porszívó

megkiméli a

szőnyeget és buterokat

könnyen kezelhető!

Kézi husvágó gépek, szeszgázfűzők, vasalók, vaskályha és tüzhely raktár

Sesztina Lajos-nál

DEBRECZEN, Piacz-utca 23.

Minden takarékos háziasszony saját érdeke

Sirius fémtisztító szerrel

tisztítani, mely a jelenkor legideálisabb fémtisztító szere. Gyártja: **HERCZEG és GEIGER** vegyszertári gyár

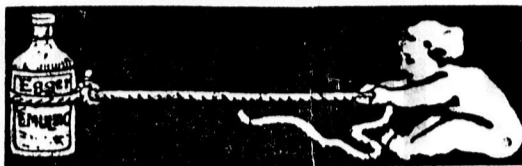
Budapest.

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Piacz-utca 12 sz. (Stenczinger-ház.) Telefon 330.

EGGER EMULSIO

csak e védjeggyel valódi.

Minden szülő adjon hideg időszakban gyermekeinek EGGER EMULSIÓT, mert ez erősíti a gyermeket, előmozdítja a csontképződést, fejleszti és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorrenyheségnek. Megbecsülhetetlen fogzás idején. Hirneves orvosok ajánlják, mert a legjobb csukamaj olaj preparatum, nincs kellemetlen szaga, jóízű, könnyen emészthető és elejét veszi a különféle gyermekbetegségeknek.

Egy üveg ára 2 kor., a gyógyszerárakban. Postán 3 üveget bérmentve 6 koronáért a pénz előzetes beküldése után vagy utánvétellel küld: „Nádor gyógyszerár“ Budapest VI., Váci-körút 17.

Ingyen és bérmentve küldjük a minden szülőnek nélkülözhetetlen füzetet: „Hogyan védekezzünk a gyermekbetegségek ellen?“

Speczialista

és halhólyag óvszer-különlegességeiben

Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban:

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Árak tucatonként 2—16 kor.

Uj! „AUTO VAGINAL SPRAY“ Uj!

a legmodernebb és lelkényelmesebb női óvtilónlegesség. — Ára 15 korona. Szétküldés titoktartás mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet

KELETI J. orvos-sebészeti műszer- és gummi áruk gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Alapított 1878. Telefon 13—76.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

NAGYENYED Alsófehér

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, diszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsűek stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők, Oktató díszárjegyzék kivanatra ingyen.

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Linia 1000, aranyérem, legnagyobb kiállítás

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU
Képviseletje:
Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkeres és helyhez kötött telített és szabadalmazott túlhevített gőzzel működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10—200 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Összeállítás 700 000 lóerőig

Többszörös kiállításokban részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felülmulthatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás**, továbbá minden meghűlés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, ízületi lob** és **zsabában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sehek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Kapható városunkban a következő cégeknek: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEÜTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerárakban.

1-20, 2-— és 2-50 keronás üvegekben.

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**